

COVID-19 SALGINI BOYUNCA NASIL SAKIN KALABILIRIZ?

Değişik, zor, karamsar, dönüşümsel, inanması zor zamanlardan geçiyoruz... Bu süreçte kendi ruh sağlığını korumak, olabildiğince az hasarlı, yapılanarak atlatabileceğimiz bir dönem olması adına size bir kaç önerim olacak.

Corona (Covid-19) virüsü, Dünya'da neredeyse sene başından beridir var, ancak Mart ayından beri bizlerin hayatına bu denli önemli bir şekilde girdi. Büttün olumsuzlukları bir yana, bu sürecin aslında bireysel gelişimde ve kolektif bilinc olarak dünyada oldukça dönüştürücü olacağını da düşünüyorum...

Kendimize doğru soruları yöneltir, bunlar üzerine düşünürsek bu süreçte bireysel gelişimimiz için avantaja bile çevirebiliriz.

Mesela günlük hayatı çok önemsememişimiz birçok şey aslında ne kadar önemli?

Hic önemsememişimiz, sıradan gördüğümüz, kuaföre gitmek, arkadaş ile kahve içmek, geçen aile ziyareti yapmak, bir mağazaya gidebilmek, restorannda yemek yemek gibi günlük hayatın parçası her zamanki rutinlerimi yapamıyor olmak nasıl bir his? Neler uyandırıyor, bu kısıtlama hali nasıl geliyor?

Üzgürüm streslere girdiğimiz birçok

Uzm. Psk. Aysegül Soysal

toplantılar, koşturma içinde zamanı nasıl yöneteceğimizi şaşırduğumuz günlük işler, aslında mail aracılığıyla hallolan, gerçekten işlerimiz için en büyük öneme sahip olmayan sıradan detaylar mıydı yoksa?

Eve olma, aileniz, sevdığınız, anneniz, babanız ile vakit geçirme hali, engellenmeden, kısıtlanmadan, size nasıl hissettiyor?

Hep bu günlük koşturma hali içinde, hiçbir şey için vaktimiz olmuyor, sürekli mesguliz, sürekli bir temponun içindeyiz ya, bu mecburi yavaşlama hali nasıl geldi?

Kendinizle geçirdiğiniz vakit, size ne ifade ediyor?

Bu soruları kendinize sormanız, düşünmeniz, hatta üzerine sohbet etmeniz bir çok farkındalık olmasını sağlayabilir, öneririm.

Uzmanların gereklilikçe dışarı çıkmam, eve vakit geçirir diye yaptığı uyarıların çok önemli olduğunu düşünüyorum.

Umuyorum berkes bu süreçte kendi üzerine düşen sorumlulukları, hem kendi hem de diğer kişilerin, yakınlarının sağlığı için yerine getiriyor.

Bu süreçte kendimizi ruhsal anlamda da iyi, olumu, makul tutabilmek adına nelere dikkat etmemeliyiz bunlardan bahsedeceğim.

1. Hareket

Duygu durumunu düzenleyebilmek, stresle baş edebilmek adına mutlaka eve de egzersiz yapmaya özen gösterin. Bunun için youtube videolarından veya yoga, fitness uygulamalarından faydalana bilirsiniz.

Gün içinde yapacağınız meditasyon yine kendiniz ve dünya ile bağ içinde hissetmenize faydalı olacaktır.

2. Sosyal medya ve haberler digesti

Özellikle bu zamanlarda, evde bol vaktinin olduğu dönemlerde sosyal medyada daha çok vakit geçirme davranışları artabiliyor. Bu hem çok fazla uyarın almanız, hem de daha endişeli, huzursuz hissetmenize sebep olabilir.

Sürekli haber kanallarını izlemek, gün içinde sık sık son dakika haberlerini takip

etmek yine faydalı olmayan, kişiyi huzursuzluğa iten tipik davranışlardandır.

Unutmayın ki kaygı bulaşıcıdır; bu sebeple kendinizi sürekli ne ile mesgul ettiğinize dikkat edin.

Tabii hiçbir şeyi inkar etmeyeceğiz, ya da görmesden gelmeyeceğiz ancak, haber alacağınız kaynakları seçerken objektif olmasına, dramatiz edici abartılı, aşırı duyguya yüklü içerikler barındırmadığını, abartılı, kaynağı kesin olmayan içerikler barındımadığını özen göstermek çok önemli.

Güvendiğiniz, izlediğinizde veya okuduğumuzda sizi stres sokmayacak haber kaynaklarını ve sosyal medya haberlerini takip etmenizi öneririm.

3. Mesafeli sosyalleşme

Uzmanlar, bu salgının (Covid-19) geçmesi, yavaşlaması için evlerde sosyal izolasyonun ne kadar önemli olduğunu her gün vurguluyorlar. Hem kendinizi hem de etrafınızda herkesi korumak adına sosyal izolasyon mutlaka gereklidir.

Bu demektir ki, kapalı mekanlardan, kalabalık yerlerden, aile, akraba, eş dost buluşmalarından bir müddet uzak durmak gerekecek... Ancak insan doğası gereği sosyal bir varlıklıdır.

Özellikle kriz zamanlarında, sinir sistemimizi yatıştırma adına sevdiklerimiz, kendimizi yanında güvende hissettiğimiz kişiler ile konuşmaya ihtiyacımız daha da artar. Bu ihtiyacımızı devirdir ve bu malum durumda en iyi giderme şekli online görüşmeler gerçekleştirmek.

Görkemli aramalar yapmak, gün içinde sık sık telefonda görüşmek bize iyi gelecektir.

4. İyi gelecek aktivitelere yoğunlaşma

Yaratıcılık, üretkenlik hissettiğimiz ev içi aktivitelere ağırlık vermek.

Yeni yemek tarifleri denemek, çiçeklerin topraklarını değiştirmek, bir şeyle boyamak, çizim yapmak, kendin yap aktiviteleri vb. gibi.

Hem kendinizi işlevsel, üretken hissetmenize yarar, hem de gün içinde sadice tv karşısında oturmanızı engeller.

Mandala boyamak özellikle çok rahatlatıcı ve dinginleştirici bir aktivitedir, öneririm.

Kendinize bakım yapmak, maske, krem, peeling gibi kendiniz ile keyifle ilgileneceğiniz bakım aktiviteleri yine çok rahatlatıcı gelecek ve iyi hissetmenizi sağlayacaktır.

5. Rutinlere devam etmek

Rutinler insanların hayatımda çok büyük yer kaplarlar ve kişiye kendini güvende hissetterler.

Günümüz rutinlerimizin devam etmesi, stresimizin yatışması, kaygımızın normal seviyelerde seyretmesi için çok önemlidir.

Örneğin, her gün iş gitmek için hazırlıyor, öğle vaktinde yemek yiyor, arada iş ar-

kadaşlarınızla kahve molası veriyorsunuz, bu rutinleri ev içinde de yerine getirmeye devam etmek iyi gelecektir. Peki ama nasıl? Yine sabah uyanığınızda rahat, ama gününe de hoş gelecek ev kıyafetleri giymek, öğünleri atlamamak, gün içinde rutinde gördüğünüz iş veya okul arkadaşlarınız ile görüntülü veya telefondan 10-15 dakikalık kısa sohbetleri yapmak gibi.

6. Üretkenlik

İnsanın kendi üretkenliğinin devam etmesi, hem kontrol hissini güçlendirir hem de enerjisini faydalı bir işe yöneltmesine yardımcı olacaklarından iyi hissettirir.

Bir şeyler yazmak, okumak, yeni konular hakkında fikir edinmek için arayıp da bulamadığınız bir zaman dilimi ashında bu süreç... Louvre, British Museum, Metropolitan Museum, Prado gibi dünyaca ünlü müzeleri online gezmek, internet üzerinden gerçekleştirilen kurslara katılmak (Udemy vb.), yeni bir hobi edinmek için daha iyi bir zaman olabilir mi?

7. Stres yönetimi ve destek

Size iyi gelen haber kaynaklarını takip etmek, arkadaşlarınız, aileleriniz ve sevdikleriniz ile konuşmak, iyi gelen rutinlerinizi devam ettirmek zaten stres yönetimi için iyi gelecek öneriler.

Bunların yanı sıra kaygılarınızın arttığını hissettiğiniz zamanlarda nefes egzersizleri yapmak, başka bir şeyle ilgilenmek, beden egzersizleri yapmak yine iyi gelecektir.

Fakat bu gibi durumlarda kişinin kaygısı, kendi başına yönetebilinceinden daha yükseltebilir veya başka sorunlar tetiklenebilir. Bu gibi durumlarda danışmanlık almak en doğrusu olacaktır. Bu gibi evden ekpmamamın gerektiği zamanlarda online danışmanlık en iyi çözüm olacaktır. Online seanslar da en az yüz yüze görüşmeler kadar etkilidir ve yaşadığınız zorlamlarda yardımcı olacaktır.

Bu dönemlerin de her zaman olduğu gibi geride kalacağını, gelecek günlerin bizler için daha yeniliklerle dolu olacağını unutmadan, sevgi ve sağlıkla kahn!

